

Sygn. akt VIII GC 215/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Górską

Protokolant st. sekr. sąd. Marta Perkowska

po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 2014 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa (...) spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko P. U.

zapłatę 175.034,3 zł

I utrzymuje w mocy wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 31 października 2012 r. w części co do kwoty 15.085,78 zł (piętnastu tysięcy osiemdziesięciu pięciu złotych siedemdziesięciu ośmiu groszy);

II w pozostałej części uchyla wyrok zaoczny i oddala powództwo;

III zasądza od powoda Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz pozwanego P. U. kwotę 2161 (dwóch tysięcy stu sześćdziesięciu jeden) złotych tytułem kosztów procesu .

Sygn. akt VIII GC 215/12

UZASADNIENIE

Powódka Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o zasądzenie od pozwanego P. U. kwoty 173.034,30 zł wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu powódka powołała się na łączącą strony umowę, której przedmiotem była dostawa i montaż podłogi sali w hali sportowo-widowiskowej w O. i udzieloną na jej podstawie gwarancje i rękojmię wykonanych robót na okres 60 miesięcy od daty odbioru. Odbiór końcowy miał miejsce 19 maja 2009 r. Użytkownik hali zgłosił usterki w wykonanych pracach, jednak pomimo wezwania pozwanego ich nie usunął. Powódka zleciła usunięcie usterek (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, wybierając ofertę najkorzystniejszą cenowo i ponosząc koszty w wysokości 175.034,30 zł. Pomimo wezwania do zapłaty powyższej kwoty pozwany jej nie uregulował. Pozwany uchylał się od dokonania naprawy, pomimo licznych wezwań ze strony powódki jako generalnego wykonawcy, jak i inwestora. Gdyby pozwany wykonał obowiązek wynikający z gwarancji, powódka nie byłaby zmuszona do ponoszenia powołanych powyżej kosztów.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew.

Wyrokiem zaocznym z dnia 31 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 175.034,30 zł oraz 12.380 zł tytułem kosztów procesu, nadając wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Pozwany wywiódł sprzeciw od wyroku zaocznego, zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że wykonał boisko zgodnie z umową, projektem i sztuką budowlaną. Uznał, że przedstawiciele inwestora nie wnosili zastrzeżeń co do jakości prac oraz użytych materiałów. Pozwany pozostawił odpowiednią przerwę pomiędzy podłogą a ścianą w celu zapewnienia wentylacji. Użyte materiały odpowiadały wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania, posiadały certyfikaty zgodności z Polską Normą lub Aprobata Techniczną, a dokumenty te zostały przekazane inwestorowi. Pozwany podniósł, że zachował należyta staranność i jakość w wykonywaniu prac, a prawidłowość wykonywanych prac była na bieżąco kontrolowana przez inspektora nadzoru i pracowników powódki. Pracownicy ci również nie zgłaszali żadnych zastrzeżeń co do jakości prac i użytych materiałów. W protokole odbioru rusztu drewnianego i ślepej podłogi stwierdzono, że jakość wykonanych prac jest dobra, zaś w protokole końcowego odbioru potwierdzono, że prace zlecone pozwanemu zostały wykonane w sposób prawidłowy, nie stwierdzono żadnych wad i usterek. Po zgłoszeniu usterki pozwany zgłosił konieczność wykonania odkrywki, jednak powódka się na to nie zgodziła. Stwierdzono wówczas, że w obiekcie występuje wilgoć, a zatem usterki zostały spowodowane czynnikami zewnętrznymi. Wykonana ekspertyza wykazała zawilgocenie podłogi z uwagi na zbyt dużą wilgotność betonu, stwierdzenie występowania grzybów czy owadów podłodze nie odnosi się zatem do prawidłowości wykonanych przez pozwanego prac. Skoro jednocześnie stwierdzono wykonanie wszystkich warstw podłogi zgodnie z zasadami sztuki budowlanej oznacza to, że pozwany wykonał umowę w sposób prawidłowy i nie zaszły przesłanki do zastępczego zlecenia wykonania boiska na koszt pozwanego. Wady konstrukcji wynikały bowiem z niewłaściwego użytkowania podłogi, jego gnicia. Pozwany zaznaczył, że przez cały czas poprzedzający wniesienie powództwa kwestionował swoją odpowiedzialność za zapłatę za wykonanie zastępcze. Pozwany zauważył także, że powódka nie udowodniła swojego roszczenia zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Odpowiedzialność pozwanego ograniczona była bowiem do wad, które tkwiły w wykonanej przez niego podłodze. Pozwany zauważył również, że wartość roszczenia jest znacznie zawyżona i powódka nie wykazała, że wybrała najkorzystniejszą cenowo ofertę. W ocenie pozwanego wady można było usunąć dokonując naprawy podłogi, nie było konieczne wykonanie wszystkich prac od nowa. Ponadto nie wszystkie dołączone do pozwu faktury zostały sporządzone przez spółkę (...), a wartości z nich wynikające nie zostały obniżone o kwoty związane z rozbiórką podłogi przez pracowników powódki. Pozwany podniósł także, że nie został poinformowany o wykonaniu zastępczym, bowiem pismo zostało wysłane na nieprawidłowy adres.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 lutego 2009r. pomiędzy powódką Przedsiębiorstwem (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w G. a pozwanym P. U. zawarta została umowa, na mocy której pozwany zobowiązał się do dostawy i montażu podłogi hali sportowo – widowiskowej na zadaniu inwestycyjnym pod nazwą „Budowa hali sportowo – widowiskowej w O. przy zespole Szkół w O. z wyposażeniem”. W ramach tej umowy pozwany zobowiązał się do ułożenia podkładek elastycznych i niwelujących nierówności podłoża, wykonania rusztu drewnianego krzyżowego, ślepej podłogi i wykładziny, ułożenia folii, montażu listew przypodłogowych i progowych, wykonania linii boiska oraz wentylacji mechanicznej przestrzeni podpodłogowej.

Termin zakończenia przedmiotu umowy ustalono na 30 kwietnia 2009r. (§2), zaś wynagrodzenie ryczałtowe przyjęto na poziomie 146 zł netto za m² powierzchni. Po wykonaniu orientacyjnego obmiaru jego wysokość określono na 128.480 zł netto + VAT (§6). Pozwany zobowiązał się do dostarczenia materiałów niezbędnych do wykonania przedmiotu umowy (§7 ust.1) i zastosowania materiałów odpowiadającym wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie (§3). W § 10 umowy przewidziano kary umowne za niedotrzymanie warunków umowy. Pozwany zobowiązany był do zapłaty na rzecz powódki kary umownej za zwłokę w terminowym oddaniu

przedmiotu umowy - w wysokości 0,3% wynagrodzenia brutto z §6 za każdy dzień zwłoki. Kara umowna w tej samej wysokości przewidziana została na wypadek zwłoki w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie gwarancji (§10 ust. 1).

W § 11 wskazano, że niezależnie od kar umownych, o których mowa w § 10 umowy, strony będą mogły dochodzić odszkodowania uzupełniającego do wysokości rzeczywiście poniesionej szkody.

Pozwany udzielił powódce gwarancji i rękojmi na roboty objęte umową na okres 60 miesięcy, licząc od daty odbioru końcowego pomiędzy powódką a inwestorem, przewidywanym na maj/czerwiec 2009 roku (§12).

O wykryciu wady powódka miała obowiązek zawiadomić pozwanego pisemnie, wzywając do jej usunięcia w terminie nie dłuższym niż 14 dni. W okresie gwarancyjnym pozwany zobowiązał się do usunięcia zgłoszonych wad w terminie 14 dni od otrzymania pisemnego wezwania do ich usunięcia (§15 ust. 3 i 4). §15 ust. 5 przewidywał, że jeżeli w okresie gwarancyjnym i rękojmi pozwany nie przystąpi w terminie ustalonym z powódką do usunięcia ujawnionych wad, powódka zleci usunięcie wad osobom trzecim na koszt pozwanego.

Na mocy aneksu nr (...) zakres przedmiotu umowy został rozszerzony o dostawę i wykonanie wykładzin T. (...).

Dowód:

- umowa z dnia 24.02.2009r. k. 17-20
- aneks nr (...) z dnia 4.03.2009r. k. 21
- rysunek k. 23

Deski, użyte przez pozwanego do wykonania podłogi zostały zaimpregnowane środkiem przeciwko grzybom i owadom (...).

Dowód:

- informacja o produkcji k. 145-146

W toku wykonywania prac przez pozwanego komisja, której członkami byli kierownik budowy A. P. i inspektor nadzoru W. V. dokonywała częściowych odbiorów robót. W odniesieniu do wykonania rusztu drewnianego i ślepej podłogi wraz z poziomowaniem komisja uznała jakość wykonanych prac za dobrą. Nie zgłoszono uwag co do jakości prac.

Dowód:

- protokół z dnia 26.03.2009r. k. 24

W dniu 19 maja 2009r. pomiędzy powódką o inwestorem – Miastem i Gminą O. doszło do odbioru końcowego robót, potwierdzonego protokołem. Pozwany uczestniczył w czynnościach odbiorczych jako podwykonawca. Stwierdzono w nim, że roboty zostały wykonane w terminie. Zostały odebrane w całości, bez żadnych uwag.

Dowód:

- protokół odbioru końcowego z dnia 19.05.2009r. k. 25-27

Pismem z dnia 8 czerwca 2010r. powódka zwróciła się do pozwanego z prośbą o naprawę płyty boiska wskazując, że podłoga w okolicy bramki przy magazynie ugina się na powierzchni ok. 3 m². Wezwała do usunięcia usterki w terminie 14 dni pod rygorem kar umownych z §10 pkt 1 umowy.

Dowód:

- pismo powódki z dnia 8.06.2010r. k. 16

- pismo powódki z dnia 8.06.2010r. z potwierdzeniem wysłania i odbioru k. 28-30

Pismem z dnia 6 sierpnia 2010r. powódka ponownie wezwała pozwanego do usunięcia usterki do dnia 14 sierpnia 2010r. Wskazała, iż w razie nieprzystąpienia do naprawy, usunięcie usterki nastąpi na koszt i ryzyko pozwanego przy wykorzystaniu kaucji gwarancyjnej. Pozwany otrzymał pismo w dniu 17 sierpnia 2010 r.

Pozwany, powołując się na wizję lokalną z dnia 26 sierpnia 2010 r., wskazał, że na obiekcie występuje wilgoć, co spowodowało że podłoga rozszerzyła się zamykając dylatacje przyścienne.

Dowód:

- pismo powódki z dnia 6.08.2010 r. k. 31

- dowód doręczenia k. 32

- pismo pozwanego z dnia 1.09.2010 r. k. 138

- notatka służbowa z dnia 26.08.2010 r. k. 102

Pismem z dnia 13 września 2010 r. powódka ponownie wezwała pozwanego do usunięcia stwierdzonych usterek podłogi sportowej do dnia 18 września 2010 r. wskazując, iż po upływie tego terminu zostanie ono powierzone innemu wykonawcy na koszt i ryzyko pozwanego.

Dowód:

- pismo powódki z dnia 13.09.2010r. k. 34

- dowód doręczenia k. 35

W dniu 15 grudnia 2010 r. przedstawiciel pozwanego dokonał pomiaru wilgotności górnej warstwy betonu w dwóch otworach. W pierwszym pomiarze odczytano 4 M%, zaś w drugim 3,5 M%. Norma wynosiła od 0,5 do 1,5 M%.

Dowód:

- protokół z dnia 15.12.2010 r. k. 139

- wydruk k. 140

Powódka wezwała pozwanego do podjęcia działań, przeciwdziałających dalszemu rozprzestrzenianiu się zagrzybienia do dnia 30 grudnia 2010 r. Pozwany nie podjął działań naprawczych, w związku z czym powódka wyznaczyła kolejny termin na 31 stycznia 2011 r.

Powódka wniosła o jednoznaczne określenie terminu, w jakim pozwany załatwi sprawę. Związane było to ze stanowiskiem inwestora, który zażądał od powódki zajęcia ostatecznego stanowiska i niezwłocznego uzgodnienia terminu robót w celu usunięcia wad podłogi. Do pisma Urzędu Miasta i Gminy O. dołączona została ekspertyza mykologiczna, wykonana na jego zlecenie przez (...) Przyrodniczy w P.. Wynika z niej, że przekroczony został znacznie poziom wilgotności betonu, a elementy drewniane uległy znacznej degradacji i stwierdzono w nich obecność grzybów. Zalecono całkowitą wymianę podłogi, zabezpieczenie podłoża betonowego preparatem B. i zaimpregnowanie elementów drewnianych.

Dowód:

- pismo powódki z dnia 20.12.2010r. k. 35
- dowód wysłania k. 36
- potwierdzenie odbioru k. 37
- pismo powódki z dnia 13.01.2011r. k. 38
- dowód wysłania k. 39-40
- pismo powódki z dnia 23.03.2011r. k. 41
- dowód doręczenia k. 42
- pismo z dnia 17.03.2011r. k. 43
- ekspertyza mykologiczna k. 44-52
- pismo pozwanego z dnia 31.03.2011r. k. 143
- pismo pozwanego z dnia 18.07.2011r. k. 144
- pismo pozwanego z dnia 28.01.2011 r. k. 141
- pismo z dnia 21.02.2011 r. k. 142

Powódka zleciła wymianę podłogi w hali sportowej w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w J.. Wysokość wynagrodzenia określona została na 150.110 zł netto. Na mocy umowy z dnia 31 sierpnia 2011r. spółka zobowiązała się do demontażu starej podłogi i instalacji nowej podłogi (§1 ust. 2 umowy). Do obowiązków powódki należało kompleksowe przygotowanie płyty boiskowej podpodłogowej poprzez dokładne wyczyszczenie, osuszenie i odgrzybienie odpowiednimi środkami i przekazanie jej wykonawcy (§3 ust. 2 ppkt a).

Wykonanie podłogi zostało potwierdzone w protokole odbioru końcowego z dnia 8 grudnia 2011 r. Jakość robót oceniono jako dobrą, stwierdzając jednocześnie wystąpienie kilku usterek. W związku z wykonaniem prac spółka (...) wystawiła w dniu 15 listopada 2011 r. fakturę VAT na kwotę 60.044 zł brutto, a następnie w dniu 8 grudnia 2011 r. na kwotę 94.692,55 zł (łącznie 154.736,55 zł).

Dowód:

- pismo powódki z dnia 6.09.2011 r. k. 53
- potwierdzenie wysłania k. 54
- umowa z dnia 31.08.2011r. k. 75-80
- załączniki nr 1-3 k. 81-86
- odpis z rejestru k. 87-90
- postanowienie z dnia 18.08.2011r. k. 91-93
- zaświadczenie o wpisie k. 94
- aneks nr (...) do umowy z dnia 31.08.2011r. k. 95-96
- załącznik nr 1 k. 97

- protokół odbioru końcowego z dnia 8.12.2011 r. k. 98

- faktura VAT FS (...) k. 59

- faktura VAT FS (...) k. 60

Powódka nabyła środki grzybobójcze oraz narzędzia niezbędne do wyczyszczenia i odgrzybienia płyty boiskowej (szczotki, wiadra) za kwotę 5.724,35 zł.

Pracownicy powódki – A. P. i R. G. uczestniczyli w pracach polegających na częściowym demontażu i czyszczeniu podłogi, a także czynnościach związanych z czynnościami odbiorczymi drewna i wykonanej podłogi, montażem poszczególnych elementów podłogi. W związku z powyższym powódka poniosła koszty przejazdu pracowników na trasie z G.,(siedziby powódki) do miejsca realizacji inwestycji - miejscowości O. i z powrotem. Koszty tych pięciokrotnych podróży odbywanych prywatnymi samochodami pracowników powódki wyniosły łącznie 971,72 zł.

Dowód:

- faktura VAT nr (...) k. 55

- faktura VAT nr (...) k. 56

- faktura VAT FS (...) k. 57

- faktura VAT nr (...) k. 58

- zestawienie analityczne obrotów k. 62

- polecenia wyjazdu służbowego k. 65, 67, 69, 71, 73

- rachunek kosztów podróży k.66, 68, 70, 72, 74

Pismem z dnia 30 marca 2012 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 173.034,30 zł tytułem zwrotu kosztów poniesionych w związku ze zleceniem zastępczego wykonania prac.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 30.03.2013 r. k. 99-100

- potwierdzenie odbioru k. 101

Prawomocnym wyrokiem z dnia 7 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie VIII GC 250/11 zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 146.346,84 zł z odsetkami od dnia 17 maja 2011 r., oddalił powództwo w pozostałej części i zasądził koszty procesu na rzecz powódki tytułem kary umownej za zwłokę w usunięciu wad wykonanej przez pozwanego podłogi.

niesporne

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został na podstawie dokumentów dołączonych do pozwu i sprzeciwu od wyroku zaocznego. Żadna ze stron nie kwestionowała powyższych dokumentów, zaś Sąd również nie powziął wątpliwości co do ich treści czy formy.

Sąd oddalił również wniosek o przesłuchanie zawnioskowanych świadków, stron postępowania, a także dowodu z opinii biegłego. Sąd uznał bowiem, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia, że dowody te miałyby istotne znaczenia dla dokonania ustaleń faktycznych co do charakteru wad w pracach wykonanych przez pozwanego, ich nieusunięcia, a także co do przyczyn nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanego. Kwestie te były już przedmiotem badania w postępowaniu o sygn. VIII GC 250/11 toczącego się przed tutejszym Sądem i zakończonego prawomocnym wyrokiem. Wobec związania treścią wyroku stosownie do brzmienia art. 365 k.p.c., niedopuszczalne jest ponowne badanie tych kwestii.

Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy istotne znaczenie miało wydanie przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyroku z dnia 5 marca 2014 r. (sygn. akt I ACa 947/13), którym oddalono obydwie apelacje od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7 czerwca 2013 r., wydanego w sprawie o sygn. VIII GC 250/11. W sprawie tej przedmiotem osądu było roszczenie o zapłatę kary umownej za zwłokę w usunięciu wad, stwierdzonych w okresie gwarancji, co skutkowało koniecznością oceny, czy pozwany nie wykonał należycie zobowiązania wynikającego z umowy i czy to nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło z przyczyn, za które pozwany nie ponosi odpowiedzialności, (co uwolniłoby go od odpowiedzialności zgodnie z art. 471 k.c.) W obecnie rozpatrywanej sprawie powód domaga się zaś zwrotu kosztów poniesionych w związku ze skorzystaniem z uprawnienia do zlecenia usunięcia usterek podmiotowi trzeciemu – spółce (...).

Zdaniem Sądu nie ma w niniejszej sprawie podstaw do uznania, aby zaistniały w sprawie przesłanki do skorzystania z instytucji wykonania zastępczego, przewidzianego w art. 480 k.c. W tym zakresie powódka powoływała się na brzmienie §15 ust. 5 umowy stron z dnia 24 lutego 2009 r., uprawniający powódkę do zlecenia usunięcia wad osobom trzecim na koszt pozwanego w sytuacji, gdy pozwany nie przystąpi do usunięcia wad w terminie ustalonym z powódką. Powołane postanowienie umowy nie mogło, w ocenie sądu, stanowić samoistnej podstawy do zlecenia usunięcia wad w pracach pozwanego innej osobie.

W analizowanym przypadku zastosowanie znajdzie bowiem art. 480 k.c., zgodnie z którym w razie zwłoki dłużnika w wykonaniu zobowiązania czynienia, wierzyciel może, zachowując roszczenie o naprawienie szkody, żądać upoważnienia przez sąd do wykonania czynności na koszt dłużnika (§1). W wypadkach nagłych wierzyciel może, zachowując roszczenie o naprawienie szkody, wykonać bez upoważnienia sądu czynność na koszt dłużnika lub usunąć na jego koszt to, co dłużnik wbrew zobowiązaniu uczynił (§3). Przepis powyższy ma charakter bezwzględnie obowiązujący, jego treść nie może być modyfikowana wolą stron. Bez znaczenia pozostaje zatem okoliczność, że powódka w umowie przewidziała możliwość zlecenia wykonania zastępczego bez potrzeby uprzedniego uzyskania upoważnienia sądu. Jedyным przypadkiem, w którym powódka mogłaby usunąć wady robót na koszt pozwanego byłby wypadek nagły, na co wskazuje treść cytowanego powyżej art. 480 § 3 k.c. Nagłym wypadkiem w rozumieniu art. 480 § 3 k.c. będzie sytuacja awaryjna, zagrażająca życiu, zdrowiu lub powstaniem poważnej szkody (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 września 2005 r., sygn. VI ACa 1087/04, System Informacji Prawnej LEX nr 1330724). To na wierzycielu spoczywa ciężar dowodu co „nagłości wypadku”, uprawniającego do rezygnacji z trybu przewidzianego na wykonanie zastępcze w art. 480 § 1 k.c. k.c.

Powódka co prawda uzasadniała rezygnację z trybu określonego w art. 480 § 1 k.c. niecierpiącą zwłoki sytuacją, jednak faktycznie takich okoliczności nie wykazała, nie przedstawiła żadnych dowodów na poparcie swych twierdzeń w wyżej wymienionym zakresie. Prowadzi to do wniosku, że art. 480 k.c. nie mógł stanowić podstawy roszczeń powódki. Na marginesie wskazać jedynie należy, że podstawy roszczeń powódki nie mógł stanowić art. 636 k.c. w zw. z art. art. 656 k.c. Odnosi się on bowiem do sytuacji, w których roboty są wykonywane wadliwie albo sprzecznie z umową, nie zaś przypadku, w którym zostały ukończone lecz ujawniły się w nich wady.

W związku z powyższym Sąd przyjął, że podstawą roszczenia powódki o zwrot kosztów poniesionych w związku z koniecznością usunięcia wad w robotach wykonywanych przez pozwanego, stanowią przepisy o odpowiedzialności odszkodowawczej za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 i nast. k.c.).

Zauważyć trzeba, że stan faktyczny wskazywany w pozwie w niniejszej sprawie, jak również w sprawie o sygn. VIII GC 250/11 jest tożsamy i strony powoływały te same fakty i dowody dla uzasadnienia swego stanowiska.

W sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt VIII GC 250/11 powódka dochodziła kary umownej na podstawie §10 ust. 1 za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych w okresie obowiązywania gwarancji. Pamiętać przy tym trzeba, że kara umowna co do zasady stanowi surogat odszkodowania za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania niepieniężnego. Zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się w pełni z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, w związku z czym przesłanki obowiązku zapłaty kary umownej określane są przez pryzmat ogólnych przesłanek kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej. W konsekwencji zatem przyjąć należało, że niniejsze powództwo, którego podstawę stanowi art. 471 k.c., jak i powództwo rozpatrywane w sprawie o sygn. VIII GC 250/11, pozostają w ścisłym związku, jako oparte na tej samej podstawie faktycznej.

W konsekwencji brak jest podstaw do tego, by przy ocenie odpowiedzialności pozwanego za niewykonanie zobowiązania w niniejszej sprawie ponownie dokonywać oceny powyższej kwestii. W szczególności nie jest możliwe ustalenie, że pozwany może się uwolnić od odpowiedzialności odszkodowawczej poprzez wykazanie, że niewykonanie zobowiązania wynikało z przyczyn za które nie ponosi odpowiedzialności. Te bowiem okoliczności były już badane w prawomocnie zakończonej sprawie o sygn. akt VIII GC 250/11. W tamtym postępowaniu przesądzone o spełnieniu się przesłanek z art. 471 k.c., w szczególności o nienależytym wykonaniu zobowiązania przez pozwanego i niewystąpieniu okoliczności uwalniających pozwanego od odpowiedzialności. Sąd jest związany na podstawie art. 365 k.p.c. orzeczeniem zapadłym w sprawie o sygn. akt VIII GC 250/11, a zatem nie może odmiennie orzec co do samej zasady odpowiedzialności pozwanego.

Powyższe stanowisko znajduje poparcie w orzecznictwie i literaturze, ugruntowanym na tle art. 365 k.p.c. W wyroku z dnia 12 lipca 2002 r. Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być już w ogóle badana. Zachodzi tu zatem ograniczenie dowodzenia faktów, objętych prejudycjalnym orzeczeniem, a nie tylko ograniczenie poszczególnego środka dowodowego (sygn. V CKN 1110/00, Lex nr 74492). Przyjmuje się zatem, że powagą rzeczy osądzonej objęte jest rozstrzygnięcie o zasadzie odpowiedzialności, a zatem wyłączona jest dopuszczalność kwestionowania rozstrzygnięcia w tym przedmiocie po prawomocnym zakończeniu procesu. Nie jest w konsekwencji możliwe odmienne ocenienie i uregulowanie tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 1994 r., sygn. III CZP 29/94, Lex nr 84472; wyrok SN z dnia 23 marca 2006 r., sygn. IV CSK 89/05, opubl. W OSNC 2007/1/15). Dotyczy to m.in. takich sytuacji, w których sąd wcześniej orzekał o części roszczenia, opartego na tych samych faktach, przesadzając o zasadzie odpowiedzialności. W wyroku z dnia 29 maja 2007 r. Sąd Najwyższy wskazał natomiast, że ratio legis art. 365 k.p.c. polega na tym, że gwarantuje on zachowanie spójności i logiki działania organów państwowych, zapobiegając funkcjonowaniu w obrocie prawnym rozstrzygnięć nie do pogodzenia w całym systemie sprawowania władzy (sygn. V CSK 83/07, Lex nr 442629).

Z powołanych powyżej względów Sąd zaniechał prowadzenia postępowania dowodowego w tym kierunku, który postulowała strona pozwana, a mianowicie zmierzającym do wykazania braku przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, w szczególności tego, że nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło z przyczyn, za które pozwany nie ponosi odpowiedzialności.

Wobec tego, że w postępowaniu o sygn. VIII GC 250/11 nie była badana kwestia wysokości szkody, celowe było wykazywanie jej wysokości w obecnym postępowaniu, w szczególności w tym zakresie, w jakim przewyższała ona wysokość kary umownej, uwzględnionej uprzednio wydanym wyrokiem (w sprawie o sygn. VIII GC 250/11).

W związku z prawomocnością materialną wyroku wydanego w sprawie VIII GC 250/11 i przyjętą podstawą prawną tego rozstrzygnięcia konieczne było odniesienie się przez Sąd w rozpoznawanej sprawie do unormowania zawartego w art. 484 k.c., dotyczącym kary umownej. Zgodnie z jego §1 w razie niewykonania lub nienależytego

wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszące wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły.

W §11 umowy strony ustaliły, że niezależnie od kar umownych będą mogły dochodzić odszkodowania uzupełniającego do wysokości rzeczywiście poniesionej szkody. Już samo brzmienie wskazanego postanowienia umowy świadczy o tym, że chodziło o uzupełnienie samego odszkodowania, a zatem możliwość zaliczenia uiszczony kary umownej na poczet wysokości faktycznie poniesionej szkody. Dopuszczalność takiego rozstrzygnięcia przewiduje właśnie powołany powyżej art. 484 § 1 zd. 2 k.c. Jednocześnie zaś w doktrynie i orzecznictwie wyrażane są poglądy o niedopuszczalności takiego rozwiązania, które przewidywałoby dochodzenia kary umownej obok odszkodowania obejmującego rzeczywistą szkodę. Kara umowna ma charakter zaliczalny, co oznacza, iż kara ta musi być zarachowana na poczet odszkodowania i zasądzeniu może podlegać tylko odszkodowanie w kwocie przewyższającej karę umowną (tak też wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 maja 2006 r., sygn. I ACa 1229/05, Lex nr 217193; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 grudnia 2012 r., sygn. I ACa 1173/12, Lex nr 1293086).

Z powyższych względów Sąd powództwo strony powodowej uwzględnił jedynie w tym zakresie, w jakim dochodzona kwota przewyższała karę umowną uznając, że kara umowna zasądzona wyrokiem w sprawie o sygn. akt VIII GC 250/11 powinna być zaliczona na poczet dochodzonego w niniejszym postępowaniu odszkodowania. Zauważyć przy tym trzeba, że kwestia wysokości szkody nie była obojętna przy rozpoznaniu sprawy o zapłatę karty umownej; sama powódka powoływała się na wysokość wynagrodzenia należnego spółce (...) odpierając argumenty pozwanego dotyczące miarkowania kary umownej. Argumentację tę przyjęły sądy obu instancji w sprawie, co ostatecznie przesądziło o zaniechaniu zmiarkowania tej kary w sprawie VIII GC 250/11.

Ustalając wysokość szkody faktycznie poniesionej przez powódkę w związku z niewykonaniem zobowiązania przez pozwanego, Sąd uwzględnił w części faktury dołączone do pozwu, w tym faktury wystawione przez wykonawcę spółkę (...), opiewające łącznie na 154.736,55 zł netto. Wartości z nich wynikające znajdowały pokrycie w zawartej z powódką umowie. Nie uwzględnił Sąd jednak należności, wynikających z faktury VAT FS (...) wystawionej przez spółkę (...) w dniu 20 grudnia 2011 r. na kwotę 5. 632,50 zł netto. Wskazana kwota związana jest z usługą reklamacyjną, lecz z treści faktury nie wynika co faktycznie obejmowała ta kwota, jakie czynności wykonane przez pozwanego. Nie może nadto umknąć uwadze okoliczność, że faktura ta została wystawiona po fakturze końcowej z dnia 8 grudnia 2011 r., obejmującej wynagrodzenie za wykonane na podstawie umowy usługi. Nie są zaś znane przyczyny wystawienia refaktury, a tym samym ustalenia czy czynności, objęte analizowane fakturą wynikały także z umowy z dnia 31 sierpnia 2011 r.

Sąd uznał, że szkoda powódki obejmuje także koszty poniesione na zakup materiałów, niezbędnych do oczyszczenia i odgrzybienia podłogi, w tym środków grzybobójczych i narzędzi. Czynność ta, stosownie do ustaleń powódki ze spółką (...), miała zostać wykonana przez powódkę. To zaś skutkowało zsumowaniem należności z faktur na k.55-58, z uwzględnieniem wartości tych kosztów określonych w analitycznym zestawieniu obrotów. Skutkowało to zaakceptowaniem analizowanych kosztów co do kwoty 5.724, 35 zł (1.845 zł + 3.690 zł + 130,41 zł + 58,94 zł).

Uwzględnił Sąd także koszty dojazdu pracowników powódki i ich delegacji uznając, że ich udział był potrzebny przynajmniej w odbiorach prac, wykonywanych przez spółkę (...). Łączny koszt delegacji służbowych wyniósł 971,72 zł (k. 65 - 73). Nie uwzględniono natomiast należności wynikających z kart drogowych (k. 63 -64). Nie wskazywano bowiem, co obejmują wskazane na nich koszty. W konsekwencji nie wiadomo, czy określony w nich został koszt paliwa, a jeśli tak to z jakiego powodu naliczany jest odrębnie od kosztów delegacji. Przedłożone rachunki kosztów podróży odzwierciedlają bowiem wydatki poniesione w związku z podróżą własnym środkiem lokomocji.

Nie uwzględniono również kwoty 6.387,23 zł jako kosztów robocizny wskazanych w analitycznym zestawieniu obrotów (k.62). Sąd uznał te koszty za niewykazane. Nie zostały one poparte jakimkolwiek dokumentem czy też innym dowodem; samo zaś zestawienie analityczne świadczy o ujęciu takiej kwoty w księgowości powódki, nie pozwalając jednak na ustalenie, z jakiego tytułu koszty te powstały.

W konsekwencji Sąd uznał, że szkoda poniesiona przez powódkę obejmowała kwotę 161.432,62 zł i tak ustaloną wysokość odszkodowania Sąd pomniejszył o wysokość kary umownej, zasądzonej uprzednio wyrokiem w sprawie o sygn. VIII GC 250/11, to jest o kwotę 146.346,84 zł. W ten sposób uzyskano kwotę 15.085,78 zł.

W niniejszym postępowaniu Sąd orzekł wyrokiem zaocznym z 31 października 2012 r., który został zaskarżony sprzeciwem. Zgodnie z art. 347 zd. 1 k.p.c. po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd wydaje wyrok, którym wyrok zaoczny w całości lub części utrzymuje w mocy albo uchyla go i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Wobec powyższego wyrok zaoczny został utrzymany co do kwoty 15.085,78 zł. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania jest art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. W związku z faktem, że powództwo zostało uwzględnione w 9% (15.085,78 zł z 175.034, 30 zł), powódka winna ponieść koszty niniejszego postępowania w 91%. Łącznie strony poniosły koszty w wysokości 15.986 zł. Powódka poniosła koszty w postaci opłaty sądowej od pozwu w wysokości 8.752 zł (k. 107), 34 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 11) oraz 3.600 zł, ustalone na podstawie tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, ustalone na podstawie §6 pkt 6 w zw. z § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013 rok, poz.490), łącznie 12.386 zł. Pozwany poniósł koszty wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 3.600 zł, ustalone na podstawie §6 pkt 6 w zw. z § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013 rok, poz.461). Powódka winna ponieść koszty w wysokości 14.547 zł (91% z 15.986 zł), co po pomniejszeniu o wydatkowane już 12.386 zł, daje kwotę 2.161 zł. Taka też suma została zasądzona od powódki na rzecz pozwanego.